

"Neftlə çirkləndirmədən vurulan zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında" 1969-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiyaya əlavə və dəyişikliklər edilməsi barədə" 1992-ci il tarixli Protokola qoşulmaq barədə

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**:

I. Azərbaycan Respublikası "Neftlə çirkləndirmədən vurulan zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında" 1969-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiyaya əlavə və dəyişikliklər edilməsi barədə" 1992-ci il tarixli Protokola **qoşulsun**.

II. Bu Qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 iyun 2004-cü il
№ 693-IIQ

Neftlə çirkləndirmədən vurulan zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında 1969-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiyaya əlavə və dəyişikliklər edilməsi barədə 1992-ci il tarixli

P R O T O K O L

Bu Protokolun Tərəfləri

Neftlə çirkləndirmədən dəymiş zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında 1969-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiyayı, həmçinin bu Konvensiyaya dair 1984-cü il tarixli Protokolu nəzərdən keçirərək,

daha geniş yayılmanı təmin edən və nisbətən çox kompensasiya xərclərindən ibarət olan 1984-cü il Protokolunun hələ qüvvəyə minmədiyini qeyd edərək,

dənizin neftlə çirklənməsinə dair beynəlxalq məsuliyyət sistemi tərəfindən qəbul olunmuş həyat fəaliyyətinin saxlanmasının və kompensasiya xərclərinin vacibliyini təsdiq edərək,

1984-cü il Protokolunun qüvvəyə minməsinin təmin olunması üzrə mümkün qədər qısa vaxt ərzində tədbir görülməsinin vacibliyini dərk edərək,

neftlə çirkləndirmədən dəymiş zərərin kompensasiyası üçün Beynəlxalq Fondun yaradılması haqqında 1971-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiyaya müvafiq düzəlişlər edilməsi ilə əlaqədar xüsusi müddəalar qəbul edilməsi zərurətini etiraf edərək,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

M a d d ə 1

Bu Protokolun müddəaları ilə dəyişikliklər edilən Konvensiya, bundan sonra "Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyası" adlandırılan, neftlə çirkləndirmədən dəymiş zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında 1969-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiyadır.

M a d d ə 2

Məsuliyyət haqqında 1969-cu il tarixli Konvensiyanın maddələri aşağıdakı kimi dəyişilir:

1. 1-ci bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"1. "Gəmi" tikilmiş və ya neft tökməklə daşımaq üçün ixtisaslaşmış istənilən dəniz gəmisi və hər hansı tipli üzən vasitə deməkdir, bir şərtlə ki, neft və digər yükləri daşımaq qabiliyyəti olan gəmi yalnız o zaman "gəmi" sayılır ki, faktiki olaraq nefti yük kimi daşısın, habelə bu cür daşımadan sonrakı istənilən reys ərzində gəmidə belə daşımadan neft qalığı olmadığı sübut edilməmiş olsun".

2. 5-ci bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"5. "Neft" gəmidə yük kimi və ya gəminin yanacaq sistemlərində daşınmasından asılı olmayaraq, mineral mənşəli istənilən davamlı karbohidrogen, o cümlədən xam neft, mazut, ağır dizel yanacağı və sürtkü yağları deməkdir."

3. 6-cı bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur: "6. "Çirklənmədən dəyən zərər" bildirir:

(a) axma və ya atılmanın harada olmasından asılı olmayaraq, axma və ya neftin gəmidən atılması zamanı çirklənmə nəticəsində gəmidən xaricdə dəymiş itki və ya zərər, bir şərtlə ki, ətraf mühitə dəymiş zərərin ödənilməsi onların aradan qaldırılması üçün ağılabatan tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün faktiki qəbul olunmuş və ya qəbul olunmalı xərclərlə məhdudlaşır;

(b) xəbərdaredici tədbirlər üzrə xərclər və xəbərdaredici tədbirlərlə törədilmiş növbəti itki və ya ziyanlar."

4. 8-ci bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"8. "Hadisə çirklənmə ilə nəticələnən zərər və ya belə zərərin törətdiyi ciddi və qaçılmaz qorxu yaradan eyni növlü istənilən hadisə və ya bir neçə hadisə mənasını verir".

5. 9-cu bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"9. "Təşkilat" Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı deməkdir".

6. 9-cu bənddən sonra aşağıdakı məzmununda yeni bənd əlavə edilir:

"10. "Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyası" Neftlə çirklənmədən dəymiş zərəərə görə mülki məsuliyyət haqqında 1969-cu il tarixli Beynəlxalq Konvensiyadır. Tərəfdaş dövlətlərin 1976-cı il tarixli Protokolunda bu termin bu Protokolla dəyişdirilmiş, 1969-cu il məsuliyyət haqqında Konvensiyasını əhatə etmiş hesab olunur.

M a d d ə 3

Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyasının maddəsi aşağıdakı mətnlə dəyişdirilir:

"Bu Konvensiya yalnız bunlara tətbiq olunur:

(a) aşağıdakı ərazilərdə çirklənmədən dəyən zərəərə;

(i) Razılığa gələn Dövlətin ərazisində, onun ərazi dənizi də daxil olmaqla; və (ii) Razılığa gələn Dövlətin Beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq müəyyən olunan müstəsna iqtisadi zonasında, yaxud Razılığa gələn Dövlət bu zonanı müəyyən etməmişsə, bu Dövlət tərəfindən beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq müəyyən edilən, bu dövlətin və ona bitişik ərazi dənizinin hüdudları xaricindəki və ərazi dənizi eninin ölçüldüyü başlanğıc xətdən 200 dəniz milindən çox olmayan məsafəni əhatə edən rayonda;

(b) harada həyata keçirilməsindən asılı olmayaraq bu cür zərərin aradan qaldırılması və ya azaldılması üçün təşəbbüs göstərilmiş qabaqlama tədbirlərinə".

M a d d ə 4

Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyasının III maddəsi aşağıdakı kimi dəyişdirilir:

1. 1-ci bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"1. Bu maddənin baxılan 2 və 3-cü bəndlərində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, gəmi sahibi hadisənin baş verdiyi andan və ya əgər hadisə bir sıra hadisələrdən ibarətdirsə, ilk hadisənin baş verdiyi andan hadisə nəticəsində gəmi tərəfindən törədilmiş çirklənmədən yaranan istənilən zərəərə görə məsuliyyət daşıyır".

2. 4-cü bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"4. Bu Konvensiyaya uyğun olaraq çirklənmədən dəymiş zərərin ödənilməsi haqqında heç bir iddia gəmi sahibinə bu Konvensiyada nəzərdə tutulduğundan fərqli qaydada tətbiq edilə bilməz. Bu maddənin 5-ci bəndinin şərtlərinə riayət edilməklə, çirklənmədən dəymiş zərərin bu Konvensiya əsasında və ya digər əsaslarla ödənilməsi haqqında heç bir iddia aşağıdakı şəxslərə qarşı irəli sürülə bilməz:

- (a) gəmi sahibinin işçilərinə və ya agentlərinə, ya da heyət üzvlərinə;
- (b) bələdçiyə və ya heyət üzvü olmayaraq gəmidə iş görən hər hansı digər şəxsə;
- (c) hər hansı fraxtçıya (berbout-çarter üzrə fraxtçı da daxil olmaqla, adlandırılmasından asılı olmayaraq), gəmi idarə edənə və ya gəmi operatoruna;
- (d) gəmi sahibinin razılığı ilə və ya səlahiyyətli hakimiyyət orqanlarının göstərişi ilə xilasetmə əməliyyatlarını yerinə yetirən hər hansı şəxsə;
- (e) qabaqlama tədbirləri görən hər hansı şəxsə;
- (f) bütün işçilərə və ya şəxslərin agentlərinə - bu şərtlə ki, bu cür zərər, həmin zərəri vurmaq niyyəti ilə, yaxud da özünə güvənmə və zərərin başvermə ehtimalını dərk etməklə törədilmiş öz hərəkətləri və hərəkətsizliyinin nəticəsi olmasın."

M a d d ə 5

Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyasının IV maddəsi aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"Əgər hadisə çirklənmədən ziyan vurulmuş iki və daha artıq gəmi ilə baş vermişdirsə, aidiyyəti olan bütün gəmi sahibləri, əgər onlar III maddə əsasında məsuliyyətdən azad edilmirlərsə, bütün ziyanın ağılla bölüşdürülməsi mümkün olmayan həmrəy məsuliyyət daşıyırlar."

M a d d ə 6

Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının V maddəsi aşağıdakı kimi dəyişdirilir:

1. 1-ci bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"1. Gəmi sahibi bu Konvensiyaya görə hər bir münaqişə üçün hesablanmış ümumi məbləğə dair cavabdehliyini aşağıdakı hallarda məhdudlaşdırma bilər:

- (a) tutumu 5000 vahiddən artıq olmayan gəmilər üçün 3 milyon hesab vahidi;
- (b) yuxarıda göstərilən su tutumunu aşan gəmi üçün (a) bəndində göstərilən məbləğə əlavə olaraq hər sonrakı su tutumu vahidi üçün 420 hesab vahidi əlavə edilir; bu şərtlə ki, eyni zamanda ümumi məbləğ heç bir halda 59,7 milyon hesab vahidindən artıq olmasın".

2. 2-ci bənd aşağıdakı mətnlə əvəz edilir:

"2. Bu Konvensiyaya görə gəmi sahibi çirklənmə nəticəsində dəyən ziyanın onun fəaliyyəti və ya fəaliyyətsizliyi üzündən, yaxud bu ziyanın vurulmasının düşünülmüş qaydada nəzərdə tutulduğu və yaxud səhlənkarlıq və bu ziyanın yaranma ehtimalını dərk etməməsi üzündən vurulması sübut olunarsa, o öz məsuliyyətini məhdudlaşdırmaq hüququna malik olur".

3. 3-cü bənd aşağıdakı mətnlə əvəz edilir:

"3. Bu maddənin 1-ci bəndində nəzərdə tutulan məsuliyyətin məhdudlaşdırılmasından istifadə etmək üçün sahibkar, IX maddəyə əsasən Razılığa gələn Dövlətlərin hər hansı birinin məhkəməsində və ya hər hansı səlahiyyətli təşkilatında iddia qaldırılıbsa, yaxud iddia qaldırılmayıbsa, Razılığa gələn Dövlətlərin hər hansı birinin məhkəməsində və ya hər hansı səlahiyyətli təşkilatında IX maddəyə əsasən iddia qaldırıla bilsə, o, ümumi məbləğə bu orqanlarda cavabdehlik həddinə bərabər olan fond yaratmalıdır. Bu fond depozitə ya məbləğ köçürmə, ya da bank zəmanəti verməklə və yaxud fondun yaradıldığı Razılığa gələn Dövlətin qanunvericiliyinə görə məqbul hesab edilən və məhkəmə və ya digər səlahiyyətli orqan

tərəfindən kifayətləndirici sayılan digər təminat yolu ilə yaradıla bilər".

4. 9-cu maddə aşağıdakı mətnlə əvəz edilir:

"9. (a) bu maddənin 1-ci bəndində qeyd olunan "Hesablama vahidi" Beynəlxalq Valyuta Fondu tərəfindən müəyyən olunan "xüsusi qarşılıqlı anlaşma qaydası" vahidi sayılır. 1-ci bənddə göstərilən məbləğ 3-cü bənddə göstərilən fondun yaranma tarixinə "xüsusi qarşılıqlı anlaşma qaydası"na müvafiq olaraq bu valyutanın vahid qiyməti əsasında milli valyutaya keçirilir. Beynəlxalq Valyuta Fondunun üzvü olan Razılığa gələn Dövlətin milli valyuta dəyəri "xüsusi qarşılıqlı anlaşma qaydası" vahidinə Beynəlxalq Valyuta Fondunun müvafiq tarixinə uyğun öz əməliyyat və hesablarını hesablamaq məqsədilə onun tərəfindən tətbiq edilən dəyərin təyin olunması üsuluna müvafiq hesablanır. Beynəlxalq Valyuta Fondunun üzvü olmayan Razılığa gələn Dövlətin milli valyutası "xüsusi qarşılıqlı anlaşma qaydası" vahidində bu Dövlətin təyin etdiyi üsulla hesablanır.

9. (b) Bununla belə, Beynəlxalq Valyuta Fondunun üzvü olmayan və qanun-vericiliyi 9 (a) bəndinin müddəalarını qəbul etməyə imkan verməyən Dövlət bu Konvensiyanı ratifikasiya, qəbul, təsdiq edərkən və ona qoşulan zaman, yaxud bundan sonra istənilən vaxt 9(a) bəndində qeyd olunan hesab vahidinin 15 qızıl franka bərabər olduğunu deyə bilər. Bu bənddə qeyd olunan qızıl frank doqquz yüz əyarlı qızılın altmış beş tam onda beş milliqramına bərabərdir. Qızıl frankın milli valyutaya keçirilməsi müvafiq Dövlətin qanunvericiliyinə müvafiq həyata keçirilir. 9(c) 9(a) bəndinin son cümləsində qeyd olunan hesablanma və 9(b) bəndində şərtləndirildiyi kimi məbləğin köçürülməsi elə həyata keçirilməlidir ki, I bənddə göstərilmiş həmin real məbləğin dəyəri nə qədər mümkündürsə, Razılığa gələn Dövlətin milli valyutasında ifadə edilsin. Razılığa gələn Dövlətlər 9(a) bəndinə uyğun olaraq məbləğin köçürülməsi haqda və ya 9(b) bəndinə uyğun olaraq sənədlərin ratifikasiyası üçün saxlanmaya verilməsi, qəbulu, təsdiqi, bu Konvensiyanın təsdiqi və ya ona qoşulma haqda depozitariyə xəbər verir".

5. 10-cu bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"10. Bu maddənin tələblərinə müvafiq gəminin su tutumu onun ümumi tutumu hesab olunur və o, 1969-cu il gəmilərin ölçülməsi barədə Beynəlxalq Konvensiyanın I əlavəsinin qaydalarına müvafiq olaraq hesablanır".

6. 11-ci bəndin ikinci cümləsi aşağıdakı mətnlə dəyişdirilir:

"Belə fond 2-ci bəndin tələblərinə uyğun öz cavabdehliyini azaltmaq hüququna malik olmadığı halda gəmi sahibinə nisbətən heç bir iddiaçının hüquqlarına toxunmur".

M a d d ə 7

Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyanın VII maddəsi aşağıdakı kimi dəyişdirilmişdir:

1. 2-ci bəndin ilk iki cümləsi aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"Bu Konvensiyanın qətnamələrinə müvafiq qüvvədə olan sığorta və ya digər maliyyə təminatını təsdiq edən şəhadətnamə Razılığa gələn ölkənin müvafiq orqanı I bəndin tələblərinin yerinə yetirilməsini müəyyən etdikdən sonra hər bir gəmiyə təqdim olunur. Razılığa gələn ölkədə qeydiyyatdan keçən gəmiyə belə şəhadətnamə təqdim olunur, yaxud şəhadətnamə gəmini qeydiyyatdan keçirən ölkənin müvafiq orqanı tərəfindən təsdiq olunur; Razılığa gələn ölkədə qeydiyyatdan keçməyən gəmiyə bu şəhadətnamə Razılığa gələn istənilən digər ölkənin müvafiq orqanı tərəfindən təqdim oluna və ya təsdiq edilə bilər".

2. 4-cü bənd aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"4. Şəhadətnamə gəminin bortunda saxlanılmalı, bir nüsxəsi isə gəminin reyestrini aparan orqana, əgər gəmi Razılığa gələn ölkədə qeydiyyatdan keçməyibsə - şəhadətnamə verən və ya onu təsdiq edən ölkənin müvafiq orqanına (bu ölkənin şəhadətnamə verən və ya onu təsdiq edən orqanına) saxlanılma üçün təqdim edilir".

3. 7-ci bəndin birinci cümləsi aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"7. Razılığa gələn ölkənin səlahiyyəti daxilində 2-ci bəndə müvafiq olaraq təqdim olunan və ya təsdiq edilən şəhadətnamələr Razılığa gələn digər ölkələr tərəfindən tanınır. Şəhadətnamə Razılığa gələn ölkədə qeydiyyatdan keçməyən gəmiyə təqdim olunduqda və ya təsdiq edildikdə belə, bu sənəd onların təqdim və ya təsdiq etdikləri şəhadətnamə ilə eyni qüvvəyə malikdir".

4. 7-ci bəndin ikinci cümləsindəki "Gəminin qeydiyyatdan keçdiyi dövlət" sözləri "Şəhadətnaməni verən və təsdiq edən dövlət" sözləri ilə əvəz olunur.

5. 8-ci bəndin ikinci cümləsi aşağıdakı mətnlə əvəz olunur:

"Bu halda gəmi mülkiyyətçisi hətta V maddənin ikinci bəndinə uyğun olaraq öz məsuliyyətini məhdudlaşdırmaq hüququna malik deyilsə də, V maddənin 1-ci bəndində nəzərdə tutulan məsuliyyət həddindən istifadə edə bilər.

M a d d ə 8

Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının 8-ci maddəsi bu cür dəyişdirilir:

1-ci bənd növbəti mətnlə əvəz olunur:

"1. Əgər hadisə müqavilə bağlayan ölkələrdən birinin, yaxud hamısının maddə 2-də qeyd olunan bölgəsinin və ya ərazi dənizi də daxil olmaqla ərazisinin çirklənmədən ziyan çəkməsinə səbəb olmuşsa;

əgər baş vermiş hadisə nəticəsində müqavilə bağlayan ölkənin ərazisi, ərazi dənizi daxil olmaqla, yaxud maddə 2-də qeyd olunmuş rayonları çirklənmədən ziyan çəkibsə, həmçinin əgər bu ərazilərdə çirklənmənin qarşısının alınması və ya dəyən ziyanın azaldılması məqsədilə tədbirlər keçirilərsə, bu barədə iddia yalnız müqavilə bağlayan ölkənin gəmilərində təqdim oluna bilər. Cavabdehə müvafiq vaxtda istənilən belə bir iddia barədə bildiriş göndərilir.

M a d d ə 9

Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının XII maddəsindən sonra aşağıdakı məzmununda iki yeni maddə daxil edilir:

" M a d d ə X I I b i s

Keçid müddələri

Əgər hadisə baş verən zaman ölkə bu Konvensiyanın olduğu kimi, Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının da tərəfidirsə, onda aşağıdakı keçid müddələri tətbiq olunur:

a) əgər hadisə bu Konvensiyanın qüvvəsi şamil edilən çirklənmədən dəyən zərərə səbəb olmuşsa, bu Konvensiyaya əsasən məsuliyyətə xitam verilmiş sayılır, bu şərtlə ki, məsuliyyət eyni dərəcədə həm də Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyasına əsasən yaranmış olsun;

b) əgər hadisə bu Konvensiyanın qüvvəsi şamil edilən çirklənmədən dəyən zərərə səbəb olmuşsa və Dövlət həm bu Konvensiyanı, həm də Neftlə çirklənmədən dəyən zərərin kompensasiyası üçün beynəlxalq fondun yaradılması barədə 1971-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiyanın tərəfi olarsa, bu maddənin (a) yarım bəndinin tətbiqindən sonra məsuliyyət davam edərsə, o, qeyd olunan 1971-ci il Konvensiyasının tətbiqindən sonra çirklənmədən dəyən zərərin ödənilməmiş hissəsi qədər meydana çıxır;

(c) bu Konvensiyanın III maddəsinin 4-cü bəndi tətbiq edilərkən "bu Konvensiya" ifadəsi bu Konvensiyaya və ya müvafiq olaraq Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasına istinad kimi şərh olunur;

(d) bu Konvensiyanın V maddəsinin 3-cü bəndinin tətbiqi zamanı təsis olunacaq fondun ümumi məbləği bu maddənin (a) yarım bəndinə müvafiq məsuliyyətə xitam verilməsi məbləğinə qədər azaldılır.

M a d d ə X I I t e r

Yekun müddəalar

Bu Konvensiyanın son müddəaları Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının düzəlişləri barədə qəbul olunmuş 1992-ci il Protokolunun 12-18-ci maddələridir. Bu Konvensiyada Razılığa gələn ölkələrə istinad bu Protokolun Razılığa gələn ölkələrinə istinad kimi şərh olunur."

M a d d ə 1 0

Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasına əlavə olunmuş şəhadətnamənin nümunəsi bu Protokola əlavə edilmiş nümunə ilə əvəz edilir.

M a d d ə 1 1

1. Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının və bu Protokolun tərəflərinə münasibətdə Protokol bir sənəd kimi qəbul olunur.

2. Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının I-XII ter maddəsi şəhadətnamə nümunəsi də daxil olmaqla cari Protokola düzəlişlər edilmiş Neftlə çirklənmədən vurulan zərərə görə mülki məsuliyyət haqqında 1992-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiya adlandırılır (Naviqasiya barədə 1992-ci il Konvensiyası).

YEKUN MÜDDƏALAR

M a d d ə 1 2

İmzalama, ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmə və ya qoşulma

1. Bu Protokol Londonda bütün Dövlətlər tərəfindən imzalanmaq üçün 1993-cü il yanvarın 15-dən 1994-cü il yanvarın 14-ə qədər açıqdır.

2. 4-cü bəndə riayət etmək şərti ilə istənilən Dövlət bu Protokolun Tərəfi ola bilər:

(a) ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq etmə barədə qeyd-şərtlə imzalama; sonradan ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq etməklə; yaxud

(b) qoşulmaqla.

3. Ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmə və ya qoşulma bu barədə rəsmi sənədin Təşkilatın Baş katibinə saxlanmaq üçün təqdim edilməsi yolu ilə həyata keçirilir.

4. Bundan sonra Fond barədə 1971-ci il Konvensiyası adlandırılan Neftlə çirklənmədən dəyən zərərin kompensasiyası üçün Beynəlxalq Fond yaradılması barədə 1971-ci il Beynəlxalq Konvensiyasının Razılığa gələn istənilən Dövləti bu Protokolu ratifikasiya, qəbul, təsdiq edə, həmçinin ona qoşula bilər, bir şərtlə ki, həmin Dövlət bu Protokol qüvvəyə minən vaxtdan Fond barədə 1971-ci il Konvensiyasını ləğv etməzsə, həmin dövlət, eyni zamanda bu Konvensiyanı dəyişən 1992-ci il Protokolunu ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmiş və ya ona qoşulmuş olsun.

5. Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasını qəbul etməyən, bu Protokolun Tərəfi olan ölkə: Protokolun digər tərəfdaş ölkələrinə münasibətdə bu Protokolla dəyişdirilmiş Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının müddəalarına mütləq riayət etmək məcburiyyətində olduğu halda, Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının müddəalarına onun tərəfdaş ölkələrinə münasibətdə riayət etmək məcburi deyildir.

6. Ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmə və qoşulma barədə istənilən sənəd bu Protokolla

dəyişdirilmiş, Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasının düzəlişləri qüvvəyə mindikdən sonra saxlanılmağa verilən belə düzəliş nəzərə alınmaqla bu dəyişdirilmiş Konvensiyaya aid hesab edilir.

M a d d ə 13

Qüvvəyə minmə

1. Bu Protokol tanker donanması ən azı 1 milyon vahid ümumi tutuma malik 4 ölkənin daxil olduğu 10 ölkənin ratifikasiya, qəbul, təsdiq etmə və ya qoşulma barədə sənədləri Təşkilatın Baş katibinə saxlanmaq üçün təqdim etdiyi vaxtdan 12 ay sonra qüvvəyə minir.

2. Lakin Fond barədə 1971-ci il Konvensiyasının Razılığa gələn istənilən Dövləti bu Protokolun ratifikasiyası, qəbulu, təsdiqi və ya ona qoşulma barədə sənədi saxlanmaq üçün təqdim etdikdə, Fond barədə 1971-ci il Konvensiyasının dəyişdirilməsi barədə 1992-ci il Protokolunun 31-ci maddəsində göstərilən altı aylıq dövr bitənə qədər belə sənədin bu maddənin tələblərinə müvafiq qüvvəyə malik olmamasını elan edə bilər. Fond barədə 1971-ci il Konvensiyasının Razılığa gələn Tərəfi olmayan, lakin Fond barədə 1971-ci il Konvensiyasının dəyişdirilməsi barədə 1992-ci il Protokolunun ratifikasiyası, qəbulu, təsdiqi və ya ona qoşulma barədə sənədi saxlanmaya təqdim edən Dövlət eyni zamanda bu bəndə müvafiq bəyanat verə bilər.

3. Əvvəlki bəndə müvafiq bəyanat verən istənilən dövlət onu, Təşkilatın Baş katibinə bu barədə bildiriş göndərməklə geri götürə bilər. Belə geri götürülmə bildiriş alınan tarixdən qüvvəyə minir və belə Dövlət bu Protokolun ratifikasiyası, qəbulu, təsdiqi və ya ona qoşulma barədə sənədi həmin gün saxlanılmaq üçün təqdim etmiş Dövlət sayılır.

4. Bu Protokolu ratifikasiya, qəbul, təsdiq edən və ya ona qoşulan istənilən Dövlət 1-ci bənddə göstərilən onun qüvvəyə minmə şərtləri yerinə yetirildikdən sonra belə Dövlətin müvafiq sənədi saxlanmağa təqdim etdiyi tarixdən 12 ay sonra bu Protokol qüvvəyə minir.

M a d d ə 14

Yenidən baxılma və düzəlişlər

1. Təşkilat Məsuliyyət barədə 1992-ci il Konvensiyasına yenidən baxmaq və ya düzəlişlər etmək üçün konfrans çağıra bilər.

2. Təşkilat Məsuliyyət barədə 1992-ci il Konvensiyasını yenidən baxılmaq və ona əlavələr etmək üçün Razılığa gələn Dövlətlərin konfransını həmin Dövlətlərin üçdə bir hissəsindən az olmamaq şərtilə onların xahişi ilə çağıra bilər.

M a d d ə 15

Məbləğin məhdudlaşdırılması haqqında düzəliş

1. Razılığa gələn Dövlətlərin, sayının dördü birindən az olmamaqla, xahişi ilə Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyasının V maddəsinin 1-ci bölməsində müəyyənləşdirilmiş məsuliyyətin bəndlərinin dəyişdirilməsi haqqında bu Protokolda dəyişdirilmiş istənilən təklif Baş katib tərəfindən Təşkilatın bütün üzvlərinə və Razılığa gələn Dövlətlərə göndərilir.

2. Yuxarıda göstəriləni kimi, təklif olunan və yayılmış istənilən düzəliş, onun paylanması tarixindən altı aydan az keçməməklə "Təşkilatın" Hüquqi Komitəsinə baxılmaq üçün göndərilir.

3. Bu Protokolla dəyişdirilmiş Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyasının Razılığa gələn bütün Dövlətləri Təşkilatın üzvü olub-olmadıqlarından asılı olmayaraq düzəlişlərə baxılması və onların bəyənilməsi üçün Hüquqi Komitənin işində iştirak etmək hüququna malikdirlər.

4. Düzəlişlər, 3-cü bölmədə nəzərdə tutulduğu kimi, Hüquqi Komitənin genişləndirilmiş heyətinin iclasında və səsverməsində iştirak etmiş Razılığa gələn Dövlətlərin üçdə birindən çox olmaqla bəyənilir; səsvermədə Razılığa gələn dövlətlərin yarısı və ondan çoxu iştirak edirlər.

5. Məsuliyyət hədlərinin dəyişdirilməsi haqqında təkliflərə baxılmasında Hüquqi Komitə hadisələrin baş verməsi nəticəsində yaranan təcrübəni nəzərə alır, məsələn, dəymiş ziyanın məbləği valyuta dəyərinin dəyişməsi və nəzərdə tutulan düzəlişin sığorta dəyərinə təsiri. Komitə həmçinin bu Protokolla dəyişdirilmiş Məsuliyyət haqqında 1969-cu il Konvensiyasının V maddəsinin 1-ci bəndində müəyyənləşdirilmiş hədlərə əlaqəni və neftlə çirklənmədən dəyən zərərin kompensasiyası üçün Beynəlxalq Fondun yaradılması haqqında 1992-ci il tarixli Beynəlxalq Konvensiyanın IV maddəsinin IV bölməsində müəyyənləşdirilmiş hədlər arasındakı əlaqəni nəzərə alır.

6. (a) Bu maddəyə müvafiq olaraq, məsuliyyəti məhdudlaşdıran heç bir dəyişikliyə 15 yanvar 1998-ci ilə qədər və ya 5 ildən tez baxıla bilməz. Protokol qüvvəyə minmədən bu maddəyə müvafiq olaraq heç bir əlavəyə baxıla bilməz,

(b) Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasına müvafiq olaraq heç bir hədd 15 yanvar 1993-cü ildən mürəkkəb faizlərdə ölçülən və hər il 6% artırılan həddən artıq olmamalıdır;

(c) Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasına müvafiq olaraq heç bir hədd bu Protokolla dəyişdirilmiş və 3-ə vurulmuş həddi keçə bilməz.

7. 4-cü bəndə müvafiq olaraq Təşkilat Razılığa gələn bütün Dövlətləri qəbul edilmiş əlavələr barədə xəbərdar edir.

Əlavə qəbul edildikdən 18 ay müddətində, əgər bu müddət ərzində Razılığa gələn Dövlətlərin 1/4 hissəsindən az olmayaraq dövlətlər, Hüquq Komitəsi tərəfindən əlavə bəyənilən vaxt Təşkilata həmin əlavələri qəbul etməməsi barədə xəbər verməsələr, əlavə qəbul olunmuş hesab edilir. Əks təqdirdə düzəliş rədd edilir və qüvvəyə minmir.

8. 7-ci bəndə müvafiq olaraq qəbul edilmiş sayılan əlavələr qəbul edildikdən 18 ay keçdikdən sonra qüvvəyə minir.

9. Razılığa gələn bütün Dövlətlər, əgər bu Protokolu denonsasiya etməzlərsə, 16-a maddəsinin 1, 2-ci bəndlərinə müvafiq olaraq ən azı 6 ay ərzində maddənin bütün müddəalarına riayət etməlidirlər.

Belə ləğvetmə əlavə qüvvəyə mindiyi andan qüvvəyə minir.

10. Əgər Hüquq Komitəsi tərəfindən hər hansı bir əlavə qəbul edilmək üçün bəyənilsə, lakin 18 aylıq müddət bitməyibsə, bu müddət ərzində Razılığa gələn Dövlətlər həmin əlavələrə riayət etməlidirlər. Bu müddət bitənə qədər Razılığa gələn Dövlət olan dövlət həmin 7-ci müddəaya müvafiq olaraq qəbul edilmiş maddənin müddəalarına riayət etməlidir. Dövlət əlavənin qüvvəyə mindiyi vaxtdan və ya bu Protokolun həmin dövlət üçün qüvvəyə mindiyi andan bütün maddələrin müddəalarına riayət etməlidir.

M a d d ə 16

Ləğv etmə

1. Bu Protokolu istənilən Tərəf bu Tərəf üçün qüvvəyə mindiyi tarixdən sonra ləğv edə bilər.

2. Ləğvetmə müvafiq sənədin Təşkilatın Baş katibinə saxlanılmaq üçün təqdim olunması yolu ilə həyata keçirilir.

3. Ləğvetmə Təşkilatın Baş katibinə bu barədə sənəd təqdim olunduğu andan 12 ay sonra və ya sənəddə göstərilən müddətdən sonra qüvvəyə minir.

4. Razılığa gələn Dövlətlər arasında münasibətdə onların istənilən birinin Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasını 16-cı maddəyə uyğun olaraq ləğv etməsi heç bir halda Məsuliyyət barədə 1969-cu il Konvensiyasında edilən dəyişikliklər Protokolunun ləğv edilməsi kimi qəbul edilə bilməz.

5. Fond barədə 1971-ci il Konvensiyasına dəyişikliklər barədə 1992-ci il Protokolunun Fond barədə 1971-ci il Konvensiyasının tərəfdaşı olan ölkə tərəfindən ləğvi bu Protokolun ləğvi kimi başa düşülür. Belə ləğvetmə bu Protokolun 34-cü maddəsinə müvafiq 1971-ci il Fond barədə Konvensiyasının 1992-ci il dəyişikliklər barədə Protokolunun ləğv olunması qüvvəyə minən andan qüvvəyə minir.

M a d d ə 17

Depozitari

1. Bu Protokol və 15-ci maddəyə müvafiq qəbul olunmuş bütün düzəlişlər Təşkilatın Baş katibinə saxlanılmaq üçün təhvil verilir.

2. Təşkilatın Baş katibi:

(a) Bu Protokolu imzalayan və ona qoşulan bütün dövlətləri xəbərdar edir:

(i) hər bir yeni imzalanma, həmçinin saxlanılmaq üçün təhvil verilmiş sənəd barədə tarix göstərilməklə;

(ii) Məsuliyyət barədə 1992-ci il Konvensiyasının V maddəsinin 13-cü bəndinə müvafiq hər bir ərizə və bildiriş, həmçinin 9-cu bəndinə müvafiq hər bir ərizə və məlumat barədə;

(iii) bu Protokolun qüvvəyə minmə tarixi barədə;

(iv) 15-ci maddənin 1-ci bəndinə müvafiq olaraq məsuliyyət hədlərinin dəyişdirilməsi barədə istənilən təklif haqda;

(v) 15-ci maddənin 4-cü bəndinə müvafiq bəyənilən istənilən düzəliş barədə;

(vi) 15-ci maddənin 7-ci bəndinə müvafiq qəbul edilən istənilən düzəliş barədə həmin maddələrin 8-9-cu bəndlərinə müvafiq olaraq düzəlişlərin qüvvəyə mindiyi tarix göstərməklə;

(vii) bu Protokolun ləğvi barədə istənilən sənədin saxlanılmaq üçün təhvil verildiyi tarix və ləğvetmənin qüvvəyə mindiyi tarix göstərilməklə;

(viii) 16-cı maddənin 5-ci bəndinə müvafiq edilmiş istənilən ləğvetmə barədə;

(ix) bu Protokolun istənilən maddəsinin tələb etdiyi istənilən məlumat barədə;

(b) bu Protokolun müvafiq səviyyədə təsdiq olunmuş surətlərini onu imzalayan, həmçinin ona qoşulan bütün dövlətlərə göndərir.

3. Bu Protokol qüvvəyə minən kimi Təşkilatın Baş katibi onun mətnini Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinin 102-ci maddəsinə müvafiq qeydiyyatdan keçirilmək və dərc olunmaq üçün BMT katibliyinə göndərir.

M a d d ə 18

Dillər

Bu Protokol ingilis, ərəb, ispan, Çin, rus və fransız dillərində bir nüsxədə tərtib edilir və onlar eyni qüvvəyə malikdir.

Min doqquz yüz doxsan ikinci il noyabrın iyirmi yeddisində Londonda imzalanmışdır.

Bunun təsdiqi olaraq, öz müvafiq hökumətləri tərəfindən lazımi qaydada səlahiyyət verilmiş aşağıda imza edənlər bu Protokolu imzalamışlar.

ƏLAVƏ

Neftlə çirklənmədən dəyən ziyanın mülki cavabdehliyini təsdiq edən sığorta və ya digər maliyyə təminatı barədə

Ş Ə H A D Ə T N A M Ə

1992-ci il neftlə çirklənmədən dəyən ziyanın mülki cavabdehliyi barədə Beynəlxalq Konvensiyanın VII maddəsinin müddəalarına müvafiq olaraq verilmişdir.

Gəminin adı	Qeydiyyat nömrəsi və çağırış	Qeydiyyat limanı	Gəmi sahibinin adı və ünvanı

Bununla, yuxanda adı çəkilən gəminin 1992-ci il Neftlə çirkləndirmədən dəyən zərərə görə mülki məsuliyyət barədə Beynəlxalq Konvensiyanın VII maddəsinin tələblərini ödəyən sığorta vəsiqəsinə və ya digər maliyyə təminatına malik olduğu təsdiqlənir.

Təminat

Təminatın fəaliyyəti müddəti _____

Sığorta edən idarənin adı və ünvanı və ya maliyyə təminatını verən şəxslər

Adı _____

Ünvan _____

Bu şəhadətnamə _____ tarixinə qədər etibarlıdır.

(ölkənin tam adı)

_____ Hökuməti tərəfindən verilmiş və ya təsdiq edilmişdir

_____ da

(yer)

_____

(tarix)

_____ şəhadətnaməni verən və ya təsdiq edən rəsmi şəxsin imzası və vəzifəsi

Qeyd:

1. Ölkənin adı göstəriləndə, istəkdən asılı olaraq ölkənin şəhadətnamə verən səlahiyyətli orqanının adını çəkmək olar.
2. Əgər təminatın ümumi məbləği bir neçə mənbənin təqdim etdiyi təminatlardan ibarət olarsa, onların hər birinin məbləğini göstərmək lazımdır.
3. Əgər təqdim olunan təminatlar eynicinsli deyilsə, onların hər biri ayrıca göstərilməlidir.
4. "Təminatın fəaliyyət müddəti" yazısı bu təminatın qüvvəyə mindiyi tarixi özündə əks etdirməlidir.